

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕКСПЕРТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996. *Відомості Верховної Ради України*, 1996. №1-рп/2016. Дата оновлення: 01.01.2020. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Генеральна прокуратура України. URL: <https://old.gp.gov.ua/ua/statinfo.html>
3. В Україні удвічі зросла кількість зґвалтувань неповнолітніх. URL: <https://tsn.ua/ukrayina/v-ukrayini-udvichi-zrosla-kilkist-zgvaltuvan-perovnolitnih-1483833.html>
4. Криміналістика : підручник / В. В. Пясковський, Ю. М. Чорноус, А. В. Іщенко, О. О. Алексєєв та ін. Київ : «Центр учбової літератури», 2015. 544 с.;
5. Лукьянов Е. Особенности допроса несовершеннолетнего свидетеля и потерпевшего // Закон и жизнь. № 1. 2005. С. 15-18;
6. Карнеева Л. М., Ордынський С. С., Тактика допроса на предварительном следствии. Юридическая литература. Москва, 1990. 208 с.;
7. Дремов В.Г. Показания несовершеннолетнего обвиняемого в советском уголовном процессе: Автореф. дисс. ... канд. юрид. наук. Москва, 1970. 23 с.;

Мінчук Дарія Миколаївна,
курсант факультету економіко-
правової безпеки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Науковий керівник:
Бідняк Ганна Сергіївна,
кандидат юридичних наук, доцент,
старший викладач кафедри
криміналістики, судової медицини та
психіатрії Дніпропетровського
державного університету внутрішніх
справ

ВІДБИТКИ ПАЛЬЦІВ ЯК ОСНОВА ІДЕНТИФІКАЦІЇ ОСОБИ ЗЛОЧИНЦЯ

Актуальність теми зумовлена тим, що дактилоскопічні сліди, як відображення морфологічних особливостей рук та рельєфу шкіри, а також унікальні властивості папілярних узорів, їх неповторність, індивідуальність та незмінність здавна цікавили людство. Сучасний стан

криміналістики, що пройшла в своєму розвитку великий шлях від її розрізнених у минулому окремих галузей до чіткої системи наукового знання, характеризується високим рівнем комплексного виконання в цілях правосуддя досягнень науково-технічного прогресу, глибокою розробкою її методологічних проблем, тактики і методики розслідування злочинів. Однією з найгостріших проблем залишається забезпечення належної якості досудового розслідування. Основною метою криміналістики є наукове забезпечення практичної діяльності органів досудового розслідування та прокуратури по боротьбі із злочинністю. Потрібно сказати, що швидке і повне розкриття злочинів досягається в ході саме досудового розслідування

Сьогодні криміналістика дає можливість з високою достовірністю встановити особу за слідами її долоней чи пальців рук. Сліди рук, що виявлені на місці події, є незаперечним доказом того, що певна особа знаходилася на цьому місці.

Відбитки пальців вже більше ста років є золотим стандартом особистої ідентифікації в криміналістичній спільноті. Відбитки пальців та відбитки пальців поєднуються, щоб забезпечити найпотужніший засіб особистої ідентифікації, доступний поліції та судам. Основними візерунками відбитків пальців є петлі, завитки та дуги.

Наука про ідентифікацію відбитків пальців з часом розвивалася від раннього використання відбитків пальців для позначення ділових операцій у Стародавній Вавилонії до їх використання сьогодні як основної технології в пристроях біометричної безпеки та як законних доказів у судах по всьому світі.

Відбитки пальців - це візерунки, утворені піднятими папілярними епідермісами на кінчиках пальців, які містять ряди пір, які з'єднуються з потовими залозами. Після багаторічних досліджень і вивчень було встановлено, що папілярні епідерміси на пальцях і долонях рук, підшвах і стопах ніг протягом усього життя залишаються вірними цілі, в якій вони були зроблені природою, за винятком їх симетрії постійно змінює лише глибока травма [1].

Цей епідерміс, що утворюються протягом перших місяців життя плода, не лише залишаються незмінними протягом життя, але і після смерті, здається, мають своєрідну властивість переживати всі інші впізнавані особливості організму.

Відбитки пальців та відбираються для того щоб забезпечити найпотужніший засіб особистої ідентифікації, доступний поліції та судам. Як це стало таким потужним інструментом, виникає усвідомлення того, що візерунки шкіри епідерміса та їх деталі унікальні, незмінні, універсальні, легко класифікуються та залишають сліди на будь-якому предметі, обробленому голими руками. Розуміння значення відбитків пальців призвело до досліджень методів виявлення, а також до оперативних та стратегічних цілей використання відбитків пальців. Відбитки пальців

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕКСПЕРТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

утворюють певні візерунки, які, схоже, мають загальну схожість за формою та дизайном [2].

Використання відбитків пальців у криміналістиці базується на кількох фундаментальних принципах. Перше - це те, що ймовірність знайти двох людей з однаковими відбитками пальців дуже мала. Насправді двох однакових відбитків пальців ніколи не було виявлено однакових. Американський вчений з криміналістики Галтон підрахував, що ймовірність знайти однакові відбитки становила 1 на 64 мільйони. Другий принцип полягає в тому, що відбитки пальців у людини не змінюються з часом. Картина епідермісу на кінчиках пальців, долонях і підощвах людини при народженні залишається незмінною до смерті. Отже, слідчий може бути впевнений, що відбитки пальців злочинця залишаться незмінними до смерті. Нарешті, достатньо подібності у візерунках епідермісу на пальцях людей, які можна класифікувати. Основними візерунками відбитків пальців є петлі, виверти та дуги, які можна знайти у відбитках пальців. Близько 60 - 65 відсотків населення мають петлеві візерунки, 30 - 35 відсотків - завитки, і лише близько 5 відсотків мають дуги.

Детальний огляд шкіри тертя епідермісу також виявляє, що шлях його розвитку, в більшості випадків, не є безперервним по всій поверхні пальця.

Відбитки пальців поділяються на три категорії: приховані, відомі та латентні. Латентний відбиток пальця - це двомірне відтворення тертя епідермісу пальця об предмети за допомогою потовиділення, олії чи інших забруднень, які покривають поверхню епідермісу, коли пальцем торкається предмета. Ці типи відбитків, як правило, повинні бути помітні завдяки використанню криміналістичних технологій, таких як альтернативні джерела світла, хімічні методи або порошки відбитків пальців. У деяких випадках латентні відбитки можна візуалізувати без використання будь-яких методів обробки відбитків пальців і називаються латентними відбитками.

Незважаючи на те, що термінологія, що використовується для опису процесу ідентифікації відбитків пальців, змінювалася протягом багатьох років, основна методологія, що застосовується експертами-криміналістами, залишається відносно незмінною. Однак одним із аспектів, який змінився, є підвищення рівня обізнаності про основні наукові основи ідентифікації відбитків пальців.

Відбитки пальців, які раніше були перевірені та оцінені експертами з прихованої друку, щоб зробити позитивну ідентифікацію підозрюваних, потім були повторно представлені тим же експертам у новому контексті, що робить імовірним, що не буде відповідності. У цьому новому контексті більшість експертів за відбитками пальців виносили різні судження, що

суперечило власним попереднім рішенням про ідентифікацію. Були подані скарги на те, що не було опублікованих рецензованих досліджень, які безпосередньо досліджували, наскільки люди можуть правильно зіставити відбитки пальців один до одного. Експерименти були проведені з використанням наївних студентів, щоб зіставити зображення відбитків пальців. Результати цих експериментів демонструють, що люди можуть досить добре ідентифікувати відбитки пальців, а точність відповідності може змінюватись як залежно від типу джерела пальця, так і від подібності зображення.

Отже ідентифікація відбитків пальців - найдавніша криміналістична дисципліна, відома людині. Відбитки пальців з часом виявились найбільш швидким, надійним та економічно ефективним засобом, за допомогою якого можна виявити невідомих померлих людей, особливо в умовах масових катастроф. Відновлені відбитки можна вручну порівнювати з відомими записами або шукати через автоматизовану систему відбитків пальців (АІДС) з метою перевірки або встановлення особи. Ідентифікація останків за допомогою відбитків пальців виконує найважливішу і найважчу місію операції з криміналістичної ідентифікації: своєчасне та точне повідомлення сімей про долю рідної людини.

На сьогодні зроблено лише перший крок на шляху до втілення у життя ідеї обов'язкового загального дактилоскопіювання населення України – комп'ютерну обробку дактилоскопічних даних активно використовують під час розшуку безвісно зниклих осіб і встановлення осіб невідомих трупів, для організації розшуку злочинців. Складність і багатоаспектність проблеми збирання, дослідження і використання дактилоскопічної інформації в процесі розслідування та розкриття злочинів зумовлюють необхідність подальшої розробки наукових і правових основ діяльності органів прокуратури та слідства, експертів, удосконалення засобів, прийомів, методів роботи з дактилоскопічною інформацією. На сьогодні є велика кількість різноманітних засобів та методів виявлення латентних слідів рук. Наприклад, тільки дактилоскопічних порошків нараховується більше сотні. Розібратися у великому розмаїтті засобів та методів, правильно використати в кожному випадку той або інший спосіб виявлення, допомагає їх класифікація.

Список використаних джерел:

1. Криміналістика: Підручник / За ред. П. Д. Біленчука. – 2-ге вид., випр. і доп. – К.: Атіка, 2001. – 494 с.
2. Криміналістика: Підручник / За ред. В. Ю. Шепітька. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Ін Юре, 2004. – 520 с.
3. Кузьмічов В. С., Прокопенко Г.І. Криміналістика: Навч. посібник. – К.: Юрінком Інтер, 2001. – 368 с.
4. Майлис Н. П. Судебная трасология. – М.: Экзамен, 2003. – 270 с.